

Výtvarná výchova

Obsah

Výtvarná výchova	2
<i>Charakteristika predmetu</i>	2
Ciele vyučovacieho predmetu	5
Vzdelávacie štandardy vyučovacieho predmetu výtvarná výchova pre 1. cyklus	6
<i>Ciele vzdelávania pre 1. cyklus</i>	6
Komunikácia	7
Umenie a vizuálna kultúra	8
Osobnosť	9
Vzdelávacie štandardy vyučovacieho predmetu výtvarná výchova pre 2. cyklus	10
<i>Ciele vzdelávania pre 2. cyklus</i>	10
Komunikácia	10
Umenie a vizuálna kultúra	12
Osobnosť	14
Vzdelávacie štandardy vyučovacieho predmetu výtvarná výchova pre 3. cyklus	15
<i>Ciele vzdelávania pre 3. cyklus</i>	15
Komunikácia	16
Umenie a vizuálna kultúra	17
Osobnosť	19

Výtvarná výchova

Charakteristika predmetu

Výtvarná výchova sprostredkúva žiakovi možnosť rozvíjať svoje cítenie, myslenie a tvorivé zručnosti, a tiež uvádza žiaka do oblasti vizuálnej kultúry, ktorá je v súčasnosti podstatným zdrojom informácií a prostriedkom komunikácie. Kultivuje osobnosť žiaka a jeho spôsobilosti predovšetkým prostredníctvom vnímania, reflektovania a sebavyjadrovania. Výtvarná výchova vďaka svojej **činnostnej** povahe umožňuje žiakovi získať zážitok z procesu tvorby a použitia nástrojov, techník a technológií. Tvorivá činnosť zahŕňa procesy bádania a experimentovania, pričom rovnako rozvíja zmyslovú, emocionálnu a racionálnu stránku osobnosti žiaka. Výtvarná výchova formou sebavyjadrovania žiaka vytvára priestor na rozvoj myslenia, metakognitívnych zručností a budovania postojov. Je príležitosťou pre objavovanie a oceňovanie jedinečnosti a rozmanitosti.

Vyučovací predmet výtvarná výchova kladie dôraz na rozvoj **vizuálnej gramotnosti** ako jednej z kľúčových prierezových gramotností. Dosiahnutie funkčnej vizuálnej gramotnosti definujú ciele vzdelávania predmetu pre jednotlivé cykly. Jej funkčnosť je súborom viacerých spôsobilostí vo vizuálnej komunikácii, ktoré žiak nadobudne vo vizuálnej komunikácii, vnímaní a schopnosti tvoriť. Ide o citlivosť vnímania, ktorú využívame v každodennom živote, vnímanie prostredia a vzťahov vo svojom bezprostrednom okolí. Ďalšou spôsobilosťou je využívať vizuálny jazyk na rôzne spôsoby vyjadrovania, spôsobilosť porozumieť vizuálnemu jazyku, a tiež schopnosť prijímať estetické podnety a tvoriť rôzne vizuálne vnímateľné artefakty. Charakter vyučovacieho predmetu vytvára priestor na rozvoj ďalších prierezových gramotností, a to predovšetkým **čitateľskej gramotnosti** (napr. vzťah obrazu a slova, mediálny obsah – podnety z neho, jeho tvorba, ale aj kritické čítanie), **digitálnej gramotnosti** (napr. digitálne médiá a technológie, ale aj témy ako autorské práva, licencie) a v neposlednom rade **sociálnej a emocionálnej gramotnosti** (napr. sebaopoznávanie, vyjadrenie emócií a pocity, práca v kolektíve, reflexia tvorby).

Výtvarná výchova sa zameriava na rozvoj osobnosti žiaka a jeho schopnosť myslieť a komunikovať prostredníctvom výtvarného jazyka v rámci vizuálnej kultúry, a to pri

rešpektovaní individuality žiaka, jeho vývinových charakteristík, osobnosti a nadania. Osvojovanie si výtvarného jazyka umožňuje žiakovi vyjadriť svoje myšlienkové koncepty, predstavy, fantáziu, skúsenosti a pocity.

Štruktúru vyučovacieho predmetu výtvarná výchova tvoria 3 komponenty: **komunikácia, umenie a vizuálna kultúra, osobnosť**. Jednotlivé komponenty sa delia na výkonové a obsahové štandardy, ktoré tvoria dynamický celok. Vzájomne sa prekrývajú, rozvíjajú a dopĺňajú. Sú formulované tak, aby zmysluplne gradovali v cykloch vzhľadom na funkčnosť vzťahov medzi cieľmi, výkonmi a obsahmi.

Komponent komunikácia je zameraný na spoznávanie a používanie jednotlivých výtvarných vyjadrovacích prvkov (bod, línia, farba, tvar, škvrna, priestor, plocha, objem, textúra, svetlo, záber) a kompozičných princípov (rovnováha, pohyb, rytmus, symetria, dôraz, kontrast, jednota, variácie/rozmanitosť, proporcie, sekvencia, čas), prostredníctvom ktorých žiak vyjadruje svoje predstavy, fantáziu, myšlienky, skúsenosti a pocity.

Oboznamovanie sa s nimi prebieha prostredníctvom vlastnej tvorby žiaka, ale aj skúmaním a analyzovaním tvorby iných. Dôležitou súčasťou komponentu komunikácia je osvojovanie si tvorivých postupov a ich kombinácií, techník (napr. kresby, maľby, grafiky a priestorového vytvárania), návykov potrebných pre prácu s nástrojmi, materiálmi, médiami a technológiami, vrátane experimentovania s nimi. Neoddeliteľnou súčasťou tohto komponentu je tiež overenie komunikačných účinkov na prijímateľa, získanie spätnej väzby na proces a výsledky tvorby aj rozvoj interpretačnej zložky. Jednotlivé obsahy a výkony gradujú spôsobilosti žiaka od spoznávania výtvarného jazyka po jeho cieľavedomé používanie.

Komponent umenie a vizuálna kultúra zabezpečuje, aby sa žiak prostredníctvom tvorivej interpretácie dokázal orientovať vo svete umenia, ako aj prepájať ho s každodenným životom. Komponent pracuje s celou škálou podnetov výtvarného umenia ako je maľba, kresba, grafika, socha, objekt, inštalácia, fotografia, multimédiá, performancia, tiež architektúra, urbanizmus, dizajn, aplikované umenie, film, scénografia. Zahŕňa tiež ľudové umenie, umenie subkultúr, minorít, Art Brut a pod. Pestrosť podnetov z diel slovenských umelcov a umelkýň, ako aj zahraničných – európskych a mimoeurópskych vedie k vnímaniu rozmanitosti umeleckých prejavov. Tradičné a elektronické podnety z vizuálnej kultúry (napr. reklama, svet značiek, piktogramov, bannerov, billboardov) spájajú komponent s aktuálnym spoločenským prostredím. Vytvára sa tým priestor na rozvoj spôsobilosti kriticky čítať obrazy, tiež schopnosti odhaľovať deepfake, ako aj rôzne formy manipulácie. Komponent dáva priestor aj možnosti neformálneho vzdelávania formou návštevy galérií, múzeí, v prípade možnosti divadla a iných inštitúcií, ako aj absolvovaním ich vzdelávacích aktivít. Aktívne osvojovanie najrozmanitejších kultúrnych a umeleckých hodnôt vedie žiaka k ich rešpektovaniu a oceňovaniu. Rovnako ho motivuje k celoživotnému záujmu o umelecké a kultúrne dianie.

Komponent osobnosť upriamuje pozornosť na sociálny a osobnostný rozvoj žiaka. Na dosahovanie cieľov a plnenie výkonových štandardov využíva obsahy aj z iných komponentov, pretože oblasť postojov, hodnôt, emócií a pocitov nie je možné oddeľovať od samotnej tvorby, komunikácie, ani od vnímania a interpretovania podnetov z umenia a vizuálnej kultúry. Prostredníctvom tvorby – uplatňovaním subjektivity, vyjadrením emócií a pocitov, reflexiou tvorby, ako aj schopnosťou prezentovať jej výsledky, sa rozvíjajú aj mäkké zručnosti žiaka a nachádzajú odpovede na otázky svojej osobnostnej i skupinovej identity. Pri výtvarných projektoch sa učí definovať vlastné ciele a hľadať vhodné stratégie na ich dosiahnutie. Rozvíja sa jeho schopnosť plánovať, organizovať, realizovať a hodnotiť. Prepojením mentálnych operácií (predstavy, fantázie, nápady) s objavovaním ich formálneho vyjadrenia (obrazom, tvarom) a technickou realizáciou (tvorba artefaktu) sa rozvíja tvorivosť a komplexnosť vyjadrovania. Dôraz na vlastné riešenia žiaka rozvíja autentickejšť osobnosti.

Obrázok č. 2. Komponenty vyučovacieho predmetu výtvarná výchova

Ciele vyučovacieho predmetu

- Samostatne a tvorivo rozvíjať svoje spôsobilosti v oblasti umenia a vizuálnej kultúry.
- Vyjadriť prostredníctvom vizuálneho jazyka svoje myšlienky, predstavy, fantáziu, pocity a vzťahy medzi nimi.
- Cieľavedome používať vizuálne médiá, nástroje, techniky a technológie na sebarealizáciu a komunikáciu.
- Samostatne kriticky a tvorivo pracovať s vizuálnymi informáciami, rozumieť ich dôležitosť.
- Interpretovať podnety z umenia a vizuálnej kultúry a rešpektovať kultúrnu rozmanitosť.
- Sebareflektovať, reflektovať, prezentovať a hodnotiť tvorbu v oblasti výtvarného umenia a vizuálnej kultúry.
- Zdôvodniť význam realizácie a verejnej prezentácie, sprostredkovania a uchovávanía výsledkov umeleckej tvorby.
- Rešpektovať a používať základné princípy etických zásad, autorských práv a licencií.
- Vyjadriť súvislosť medzi tvorbou a spoločenským, kultúrnym a historickým kontextom.
- Vysvetliť vplyv umenia a kultúry na utváranie hodnôt a postojov jednotlivca a spoločnosti.

Vzdelávacie štandardy vyučovacieho predmetu výtvarná výchova pre 1. cyklus

Hlavným cieľom 1. cyklu je, v nadväznosti na detský výtvarný prejav, aby si žiak osvojil základné výtvarné vyjadrovacie prostriedky a prvky výtvarného jazyka. Spolu so získavaním skúseností s nástrojmi, materiálmi a technológiami sa žiak učí vyjadrovať vlastné predstavy, fantázie, myšlienky, skúsenosti, pocity a emócie. Prostredníctvom tvorby a umenia spoznáva okolitý svet a rozvíja sa jeho zmyslová citlivosť, zručnosti a sebapoznanie. Spracovávaním podnetov z umenia, tradičného ľudového umenia a vizuálnej kultúry sa učí vnímať rozmanitosť prejavov myslenia, videnia a cítenia ľudí.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Rozpoznať výtvarné vyjadrovacie prostriedky, porovnať a triediť ich na základe skúsenosti, zážitkov a predstáv, následne ich využiť pri uplatňovaní základných kompozičných princípov.
2. Prostredníctvom výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a ich kombináciou vyjadriť vlastné predstavy, fantáziu, myšlienky, skúsenosti, pocity a emócie.
3. Pri tvorivej činnosti primerane použiť nástroje, materiály, technológie, médiá a postupy.
4. Experimentovať s nástrojmi a materiálmi.
5. Tvorivo interpretovať umelecké diela a podnety z umenia a vizuálnej kultúry.
6. Poznať úlohu múzeí a galérií.
7. Výtvarne reagovať na rozdielne pocity a emócie.
8. Reflektovať proces tvorby a jej výsledky, rešpektovať prácu druhých a rozmanitosť myslenia, videnia a cítenia.

Komunikácia

Žiak vie/dokáže:

Výkonový štandard	Minimálny učebný výstup
Rozlíšiť, pomenovať a použiť vybrané výtvarné vyjadrovacie prvky a kompozičné princípy.	Identifikovať a tvorivo použiť základné prvky výtvarného jazyka ² .
Vyjadriť myšlienky a rozvíjať fantáziu prostredníctvom hravého experimentovania, skúmania nástrojov, materiálov, techník, technológií a postupov.	Hravo experimentovať s nástrojmi, materiálmi, technikami, technológiami a postupmi.
Identifikovať dostupné digitálne zariadenia na tvorbu digitálneho obsahu.	

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Výtvarné vyjadrovacie prostriedky – prvky a kompozičné princípy , ich vlastnosti a kombinácie.	Výtvarné vyjadrovacie prostriedky – prvky a kompozičné princípy.
Výtvarné asociácie na rôzne zmyslové podnety.	Výtvarné asociácie na rôzne zmyslové podnety.
Tvorenie prostredníctvom rôznych nástrojov, materiálov, technológií a postupov – kresba, maľba, grafika, modelovanie, priestorová tvorba, pohybová expresia a experimentovanie s nimi.	Tvorenie prostredníctvom rôznych nástrojov, materiálov, technológií, postupov a experimentovanie s nimi.
Výtvarné laborovanie s postupmi vybraných ľudových tradičných remesiel.	Výtvarné laborovanie s postupmi vybraných ľudových tradičných remesiel.
Výtvarné aktivity v interiéri a exteriéri, aj v prírode.	Výtvarné aktivity v interiéri a v exteriéri, aj v prírode.
Tvorenie dočasných a procesuálnych prác.	
Rozlišovanie digitálnych zariadení a typov digitálneho obsahu.	

Umenie a vizuálna kultúra

Žiak vie/dokáže:

Výkonový štandard	Minimálny učebný výstup
Tvorivo interpretovať diela a opísať podnety z umenia, tradičného ľudového umenia, online prostredia, vizuálnej kultúry a okolitého sveta.	Tvorivými činnosťami interpretovať a opísať podnety z umenia, tradičného ľudového umenia a okolitého sveta.
Opísať proces vzniku vlastného výtvarného artefaktu.	
Porovnať diela niekoľkých predstaviteľov výtvarného umenia.	Porovnať diela niekoľkých predstaviteľov výtvarného umenia ²³ .
Vyjadriť pocity a zážitky z návštevy výstavy, galérie, múzea, iných inštitúcií a objektov z obce a regiónu.	Na základe kladenia otázok pedagógom jednoduchým spôsobom vyjadriť pocity a zážitky z návštevy výstavy, galérie, múzea a iných inštitúcií a objektov z obce a regiónu ³⁸ .
Identifikovať kultúrnu rozmanitosť a jej prejavy.	Na základe kladenia otázok pedagógom identifikovať kultúrnu rozmanitosť.

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Vizuálne obrazné vyjadrovanie námetov a tém z umenia a kultúry , a tiež iných vzdelávacích oblastí – globálne témy a naratívy .	Vizuálne obrazné vyjadrovanie námetov a tém z umenia a kultúry , a tiež iných vzdelávacích oblastí .
Vizuálna symbolika z dôležitých oblastí života.	Vizuálna symbolika z dôležitých oblastí života ² .
Objavovanie a porovnanie základných výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a kompozičných princípov v dielach zahraničných a slovenských umelkyní a umelcov .	Objavovanie a porovnanie základných výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a kompozičných princípov v dielach zahraničných a slovenských umelkyní a umelcov .

Návšteva galérie, múzea, pamiatky, sakrálnych stavby, výstavy, ateliéru alebo prehliadka virtuálnej galérie, múzea, či portfólia umelkyn a umelcov.	Návšteva galérie, múzea, pamiatky, sakrálnych stavby, výstavy, ateliéru alebo prehliadka virtuálnej galérie, múzea, či portfólia umelkyn a umelcov.
Objavovanie spôsobov prezentovania umeleckých diel a artefaktov vizuálnej kultúry a pátranie po dôvodoch ich prezentácie.	
Reklama v rôznom prostredí.	

Osobnosť

Žiak vie/dokáže:

Výkonový štandard	Minimálny učebný výstup
Vyjadriť pocity a emócie.	Na základe kladenia otázok pedagógom pomenovať a tvorivými činnosťami vyjadriť niektoré emócie.
Reflektovať proces vlastnej tvorby a tvorbu iných.	
Kooperatívne pracovať v skupine.	Pod vedením pedagóga s rešpektom k druhým pracovať v skupine.
Pomenovať, zdieľať rôzne osobné hodnoty.	

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Tvorenie kolektívnych prác.	Tvorenie kolektívnych prác.
Pocity a emócie vyjadrené v umení a vizuálnej kultúre.	Pocity a emócie vyjadrené v umení a vo vizuálnej kultúre ² .
Druhy a formy reflexie.	

Vzdelávacie štandardy vyučovacieho predmetu výtvarná výchova pre 2. cyklus

Hlavným cieľom 2. cyklu je rozširovať a prehĺbovať u žiaka spôsobilosti v používaní výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a výtvarného jazyka. Je vedený k tomu, aby si dokázal vybrať a používať nástroje, materiály, technológie a postupy na vyjadrenie vlastných predstáv, fantázie, myšlienok, skúseností, pocitov a emócií. Prostredníctvom tvorby a umenia sa u žiaka prehĺbuje zmyslová citlivosť a sebapoznanie. Umenie, tradičné ľudové umenie a vizuálna kultúra podnecujú žiaka ku kritickému pohľadu a rešpektu rozmanitých prejavov kultúry a spoločnosti.

Ciele vzdelávania pre 2. cyklus

1. Tvorivo použiť výtvarné vyjadrovacie prostriedky a princípy kompozície.
2. Tvorivo použiť nástroje, materiály, médiá, techniky, technológie a postupy na vyjadrenie vlastných predstáv, fantázií, myšlienok, skúseností a pocitov.
3. Tvorivo interpretovať diela a artefakty z umenia a vizuálnej kultúry, objavovať nimi komunikovaný obsah.
4. Overiť účinky vizuálnej komunikácie.
5. Vnímať prínos a poslanie múzeí a galérií.
6. Vyjadriť a pomenovať rozdielne pocity a emócie.
7. Reflektovať proces tvorby a jej výsledky, rešpektovať prejavy kultúrnej rozmanitosti.
8. Opísať základné princípy etických zásad, autorských práv a licencií.

Komunikácia

Žiak vie/dokáže:

Výkonový štandard	Minimálny učebný výstup
Vyjadriť vlastné myšlienky, skúsenosti, pocity, emócie, fantáziu prostredníctvom vedomého výberu výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a ich kombináciou.	Tvorivými činnosťami a s využitím výtvarných vyjadrovacích prostriedkov vyjadriť vlastné myšlienky, skúsenosti, pocity, emócie, fantáziu.
Zdôvodniť výber výtvarných vyjadrovacích prostriedkov.	
Uplatniť získané skúsenosti a vedomosti pri bádaní a experimentovaní s výtvarnými	

nástrojmi, materiálmi, technikami, technológiami a postupmi.	
Cielene použiť nástroje, materiály, techniky, technológie.	Tvorivo používať výtvarné materiály, nástroje, techniky, technológie a postupy a experimentovať s nimi.
Pomenovať postupy základných techník – kresba, maľba, grafika, priestorová tvorba.	Na základe kladenia otázok pedagógom jednoduchým spôsobom pomenovať základné techniky – kresba, maľba, grafika, priestorová tvorba.
Použiť jednoduché digitálne technológie a nástroje na vizuálnu komunikáciu.	S pomocou pedagóga použiť jednoduché digitálne nástroje na tvorivé vyjadrenie.
Vyhľadať informácie a digitálny obsah v oblasti umenia a vizuálnej kultúry.	
Opísať základné princípy etických zásad, autorských práv a licencií.	Na základe kladenia otázok pedagógom jednoduchým spôsobom opísať základné princípy etických zásad, autorských práv a licencií.
Pomenovať komunikačné účinky tvorby.	

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Rôzna kvalita výtvarných vyjadrovacích prostriedkov prostredníctvom tvorby a podnetov z umenia, tradičného ľudového umenia, ľudovej a vizuálnej kultúry .	Rôzna kvalita výtvarných vyjadrovacích prostriedkov prostredníctvom tvorby a podnetov z umenia, tradičného ľudového umenia, ľudovej a vizuálnej kultúry ³⁷ .
Výtvarné asociácie na rôzne zmyslové podnety .	Výtvarné asociácie na rôzne zmyslové podnety .
Techniky kresby, maľby, grafiky, modelovania, priestorovej tvorby a ich kombinácie.	Techniky kresby, maľby, grafiky, modelovania, priestorovej tvorby a tradičných ľudových remesiel a ich kombinácie.
Výtvarné laborovanie s postupmi vybraných tradičných ľudových remesiel .	

Výtvarné aktivity v interiéri a exteriéri, aj v prírode.	Výtvarné aktivity v interiéri a v exteriéri, aj v prírode.
Tvorenie dočasných a procesuálnych prác.	Tvorenie dočasných a procesuálnych prác.
Overovanie vizuálnych informácií, digitálneho obsahu a ich autenticity.	
Digitálne médiá – počítačová grafika, fotografia, video, animácia.	Digitálne médiá – počítačová grafika, fotografia, video, animácia.
Syntéza textu a obrazu.	Syntéza textu a obrazu.
Etické zásady, základy autorských práv a licencií – ich uplatnenie vo vizuálnej kultúre.	Etické zásady, základy autorských práv a licencií – ich uplatnenie vo vizuálnej kultúre.

Umenie a vizuálna kultúra

Žiak vie/dokáže:

Výkonový štandard	Minimálny učebný výstup
Tvorivo interpretovať a rozlíšiť podnety z vybraných období z dejín umenia, tradičného ľudového umenia a vizuálnej kultúry.	Tvorivými činnosťami interpretovať podnety z umenia, tradičného ľudového umenia a vizuálnej kultúry.
Pomenovať okolnosti vzniku výtvarného artefaktu/umeleckého diela.	
Porovnať diela niekoľkých predstaviteľov výtvarného umenia.	Porovnať diela vybraných predstaviteľov výtvarného umenia.
Vyjadriť pocity a skúsenosti z návštevy výstavy, galérie, múzea, iných inštitúcií a objektov z obce a regiónu.	Na základe kladenia otázok pedagógom jednoduchým spôsobom vyjadriť pocity a skúsenosti z návštevy výstavy, galérie, múzea a iných inštitúcií a objektov z obce a regiónu a opísať činnosť a funkcie múzeí a galérií.
Opísať činnosti a funkcie múzeí, galérií.	
Rešpektovať kultúrnu rozmanitosť a jej prejavy.	Rozlíšiť kultúrnu rozmanitosť a jej prejavy.
Použiť postupy a nástroje na vyhľadávanie a overovanie zdrojov vizuálnych vyobrazení a ich autenticity.	

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Analyzovanie a tvorivé interpretovanie artefaktov z dejín umenia, tradičného ľudového umenia a vizuálnej kultúry na základe vybraných globálnych tém a naratívov .	Artefakty z dejín umenia, tradičného ľudového umenia a vizuálnej kultúry .
Porovnanie diel vybraných umelcov, kultúr, období a umeleckých prejavov .	Porovnanie diel vybraných umelcov, kultúr, období a umeleckých prejavov .
Premena výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a žánrov naprieč dejinami výtvarného umenia a vizuálnou kultúrou .	Premena výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a žánrov naprieč dejinami výtvarného umenia a vizuálnou kultúrou .
Podnety z pravekého umenia, umenie starovekých civilizácií a ich odraz v modernom a súčasnom umení .	
Návšteva galérie, múzea, pamiatky, sakrálnej stavby, výstavy, ateliéru alebo prehliadka virtuálnej galérie, múzea, či portfólia umelkýň a umelcov .	Návšteva galérie, múzea, pamiatky, sakrálnej stavby, výstavy, ateliéru alebo prehliadka virtuálnej galérie, múzea, či portfólia umelkýň a umelcov .
Rola kurátora, galerijného pedagóga, kritika, umelca .	
Spôsoby prezentácie, možnosti školskej galérie, príprava a realizácia výstavy alebo prezentácie.	Spôsoby prezentácie, možnosti školskej galérie, príprava a realizácia výstavy alebo prezentácie.

Osobnosť

Žiak vie/dokáže:

Výkonový štandard	Minimálny učebný výstup
Pomenovať a vyjadriť pocity a emócie.	Na základe kladenia otázok pedagógom pomenovať a tvorivými činnosťami vyjadriť niektoré emócie.
Reflektovať a rešpektovať proces tvorby a tvorbu iných.	Reflektovať proces tvorby a prezentovať jej výsledky.
Kooperatívne a s rešpektom k druhým pracovať v skupine.	Pod vedením pedagóga s rešpektom k druhým pracovať v skupine.
Pomenovať, zdieľať a rešpektovať rôzne osobné hodnoty.	
Prezentovať výsledky tvorby.	Prezentovať výsledky tvorby.

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Pocity a emócie vyjadrené v umení a vizuálnej kultúre .	Pocity a emócie vyjadrené v umení a vo vizuálnej kultúre .
Tvorenie kolektívnych prác .	Tvorenie kolektívnych prác .
Jednotlivé etapy procesu tvorby .	
Druhy a formy reflexie .	
Reflektovanie stereotypných zobrazení; variácie a inovácie stereotypov.	
Možnosti prezentácie výsledkov výtvarnej činnosti.	Možnosti prezentácie výsledkov výtvarnej činnosti.
Vytváranie portfólia .	Vytváranie portfólia .

Vzdelávacie štandardy vyučovacieho predmetu výtvarná výchova pre 3. cyklus

Hlavným cieľom 3. cyklu je pripraviť žiaka na cieľavedomé používanie výtvarného jazyka a jeho komunikačných účinkov. Tvorbou a kritickou percepciou sa prehĺbuje zmyslová citlivosť a sebazpoznanie žiaka. Prostredníctvom umenia, tradičného ľudového umenia a vizuálnej kultúry žiak reflektuje aktuálne spoločenské témy, ich vplyv na spoločnosť a každodenný život.

Ciele vzdelávania pre 3. cyklus

1. Cieľavedome použiť výtvarné vyjadrovacie prostriedky, nástroje, materiály, médiá, techniky, technológie a postupy na vyjadrenie vlastných predstáv, fantázií, myšlienok, skúseností a pocitov a emócií.
2. Tvorivo interpretovať diela, artefakty z umenia a vizuálnej kultúry a reflektovať ich účel, zmysel aj hodnotu.
3. Zámerne využiť výtvarný prejav ako vizuálny komunikačný nástroj a pomenovať jeho účinky.
4. Oceniť celospoločenskú rolu múzeí a galérií.
5. Reflektovať pocity a emócie.
6. Rešpektovať, oceniť tvorbu a prejavy kultúrnej rozmanitosti.
7. Dodržiavať základné princípy etických zásad, autorských práv a licencií.
8. Porozumieť významom, kriticky čítať a identifikovať prvky manipulácie vo vizuálnej komunikácii.
9. Pri tvorbe aplikovať hodnotiace kritériá.
10. Posúdiť vplyv umenia a kultúry na každodennosť človeka a spoločnosti.
11. Vyjadriť postoj ku globálnym, historickým a spoločenským súvislostiam umenia a kultúry.

Komunikácia

Žiak vie/dokáže:

Výkonový štandard	Minimálny učebný výstup
Cieľavedome a tvorivo využiť výtvarné vyjadrovacie prostriedky, ich kombinácie.	Tvorivo použiť výtvarné vyjadrovacie prostriedky, nástroje, materiály, techniky, technológie, médiá a ich kombinácie na vizuálnu komunikáciu.
Zdôvodniť výber výtvarných vyjadrovacích prostriedkov.	
Vybrať a cielene použiť postupy a nástroje, materiály, techniky, technológie a ich kombinácie pri vyjadrení predstáv, fantázie, myšlienok, skúseností, pocitov a emócií.	
Zodpovedne využiť digitálne technológie a médiá na vizuálnu komunikáciu.	S pomocou pedagóga vyhľadať dáta, informácie a digitálny obsah v oblasti umenia a vizuálnej kultúry.
Vyhľadať informácie a digitálny obsah v oblasti umenia a vizuálnej kultúry a overiť ich dôveryhodnosť a spoľahlivosť.	
Rešpektovať základné princípy etických zásad, autorských práv a licencií.	Rešpektovať základné princípy etických zásad, autorských práv a licencií.
Reflektovať komunikačné účinky tvorby.	
Navrhnuť, overiť a obhájiť riešenie výtvarného problému.	

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Možné podoby a transformácie výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a výtvarného jazyka a motívu v artefaktoch voľného, aplikovaného umenia a vizuálnej kultúry .	Možné podoby a transformácie výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a výtvarného jazyka a motívu v artefaktoch voľného, aplikovaného umenia a vizuálnej kultúry .

Výtvarné asociácie na rôzne zmyslové podnety .	Výtvarné asociácie na rôzne zmyslové podnety .
Podoby a transformácie techník kresby, maľby, grafiky, fotografie a priestorového vytvárania do súčasných vizuálnych foriem.	Podoby a transformácie techník kresby, maľby, grafiky, fotografie a priestorového vytvárania do súčasných vizuálnych foriem.
Možnosti tradičných techník a originálnych autorských postupov .	
Tvorenie dočasných a procesuálnych prác .	Tvorenie dočasných a procesuálnych prác .
Vyjadrovacie prostriedky digitálnych médií a ich komunikačné účinky .	Vyjadrovacie prostriedky digitálnych médií .
Transformácie vzťahu obrazu a textu .	Vzťah obrazu a textu .
Etické zásady, autorské práva a licencie – ich význam vo svete vizuálnej kultúry.	Etické zásady, autorské práva a licencie – ich význam vo svete vizuálnej kultúry.

Umenie a vizuálna kultúra

Žiak vie/dokáže:

Výkonový štandard	Minimálny učebný výstup
Tvorivo interpretovať a analyzovať podnety z umenia, tradičného ľudového umenia a vizuálnej kultúry.	Tvorivými činnosťami interpretovať a na základe kladenia otázok pedagógom opísať podnety z umenia, tradičného ľudového umenia a vizuálnej kultúry.
Zdôvodniť okolnosti vzniku výtvarného artefaktu/umeleckého diela.	
Analyzovať diela niekoľkých predstaviteľov výtvarného umenia.	Porovnať diela niekoľkých predstaviteľov výtvarného umenia.
Reflektovať činnosť a význam galérií, múzeí, umelcov, kurátorov, galerijných pedagógov, kritikov a teoretikov umenia.	Na základe kladenia otázok pedagógom reflektovať činnosť a význam galérií a múzeí, umelcov, galerijných pedagógov.
Rešpektovať a oceniť kultúrnu rozmanitosť a jej prejavy.	Samostatne/na základe kladenia otázok pedagógom vyjadriť rešpekt a oceňovať kultúrnu rozmanitosť a jej prejavy.

Odhaliť význam vizuálne obrazných vyjadrení, ich vplyv a účel.	
Vyhľadať zdroje informácií a overiť ich pôvod, relevantnosť a autorstvo.	S pomocou pedagóga vyhľadávať zdroje informácií.
Prostredníctvom tvorby aplikovať základné charakteristiky vybraných umeleckých smerov a diel umelcov.	V tvorivých činnostiach aplikovať základné charakteristiky vybraných umeleckých smerov a diel umelcov.
Reflektovať vzťah umenia a sociálnych sietí.	
Identifikovať vplyv vizuality na každodennosť človeka a spoločnosti.	

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Analyzovanie a tvorivé interpretovanie vybraných globálnych tém a naratívov naprieč dejinami umenia a vizuálnej kultúry .	Tvorivé interpretovanie vybraných tém naprieč dejinami umenia a vizuálnej kultúry .
Vybrané diela zahraničných a slovenských umelkýň a umelcov 2. pol. 20. storočia po súčasnosť .	Vybrané diela zahraničných a slovenských umelkýň a umelcov druhej pol. 20. storočia po súčasnosť .
Podnety z umenia a kultúry 1. pol. 20. storočia po súčasnosť .	Podnety z umenia a kultúry prvej pol. 20. storočia po súčasnosť .
Angažované umenie a umenie vo verejnom priestore .	
Podnety z konceptuálnej a multimediálnej tvorby , performancie , video , animácie a filmu .	Podnety z konceptuálnej a multimediálnej tvorby , performancie , video , animácie a filmu .
Podnety z mimoeurópskeho umenia a kultúry .	Podnety z mimoeurópskeho umenia a kultúry .
Druhy a funkcie dizajnu .	Podnety z dizajnu a architektúry .
Premeny a podoby architektúry .	
Ekológia a udržateľnosť v umeleckých stratégiách , materiáloch a tvorbe .	Ekológia a udržateľnosť v umeleckých stratégiách , materiáloch a tvorbe .

Manipulácia prostredníctvom umenia a vizuálnej kultúry , jej celospoločenský vplyv a dosah na naše každodenné rozhodovanie.	
Porovnanie diela vybraných umelcov, kultúr, období a umeleckých prejavov .	
Návšteva galérie, múzea, pamiatky, sakrálnej stavby, výstavy, ateliéru alebo prehliadka virtuálnej galérie, múzea, či portfólia umelkýň a umelcov .	Návšteva galérie, múzea, pamiatky, sakrálnej stavby, výstavy, ateliéru alebo prehliadka virtuálnej galérie, múzea, či portfólia umelkýň a umelcov .
Spoločenské poslanie galérií a múzeí .	
Hodnota umeleckého diela a trh s umením .	
Médiá a ich vplyv na hodnoty a názory .	

Osobnosť

Žiak vie/dokáže:

Výkonový štandard	Minimálny učebný výstup
Reagovať na pocity a emócie.	Výtvarnými aktivitami reagovať na emócie a pocity.
Reflektovať a oceniť proces vlastnej tvorby a tvorbu iných.	Jednoduchým spôsobom prezentovať proces tvorby a jej výsledky.
Kooperatívne a s rešpektom k druhým pracovať v skupine.	Samostatne/s pomocou pedagóga kooperatívne a s rešpektom k druhým pracovať v skupine.
Pomenovať, zdieľať a oceniť rôzne osobné hodnoty.	
Prezentovať proces tvorby a jej výsledky.	
Použiť kritériá hodnotenia vo vzťahu k vlastnej výtvarnej práci, k výtvarnej práci rôznych autorov.	Na základe kladenia otázok pedagógom jednoduchým spôsobom použiť kritériá hodnotenia vo vzťahu k vlastnej výtvarnej práci, k výtvarnej práci iných autorov.

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Participatívna tvorba , tvorenie kolektívnych prác .	Participatívna tvorba , tvorenie kolektívnych prác .
Pocity a emócie vyjadrené v umení a vizuálnej kultúre .	Pocity a emócie vyjadrené v umení a vizuálnej kultúre .
Jednotlivé etapy procesu tvorby .	
Vytváranie obrazu sveta v koncepciách rôznych umeleckých smerov .	
Reflexia tvorby a hodnotiace kritériá .	Reflexia tvorby a hodnotiace kritériá .
Reflektovanie autentických autorských prejavov .	
Sociálne médiá ako priestor na prezentáciu a ich celospoločenský vplyv.	
Diskutovanie o pravdivosti, komplexnosti vizuálnych informácií , autenticite.	Diskutovanie o pravdivosti, komplexnosti vizuálnych informácií a ich autenticite.
Vytváranie a práca s portfóliom .	Vytváranie a práca s portfóliom .
Spôsoby prezentácie výsledkov výtvarnej činnosti, možnosti školskej galérie, príprava a realizácia výstavy .	Spôsoby prezentácie výsledkov výtvarnej činnosti, možnosti školskej galérie, príprava a realizácia výstavy .

² Okrem žiakov so zrakovým postihnutím – nevidiacich.

²³ V prípade prispôsobenia, tiež pre zrakovo postihnutých.

³⁷ V 1. cykle sa nevyžaduje znalosť pojmu.

³⁸ Pre žiakov so zrakovým postihnutím v haptickej podobe.